

Fjordblæserne

v. Asger Pallesen: Ein stutt frágreiðing um orkestrið »Fjordblæserne«, sum vitjar Vestmanna Hornorkestrur í døgnum 29. juni til 3. juli

Fjordblæserne, Egvad Kommunu Ungdómsorkestrur, kemur frá Tarm á jútisku vesturstrondini. Orkestrið telur 22 spælara í aldrinum 9-20 ár. Tað varð stovnað í 1974 og kann tí næsta ár halda 25 ára hátíðarhald.

Frá byrjanini hevur or-

kestrið verið uttanlands á hvørjum ári og hevur vitjað ein stóran part av verðini. USA, Russland, England, Ísland, Føroyar og Eysturriki eru bert nøkur av londunum, sum orkestrið hevur vitjað.

Tey fyrstu 23 árin var tað Povl Feldberg, sum leiddi

orkestrið, hann legði frá sær nú í ár og nú leiðir Asger Pallesen orkestrið. Asger Pallesen er væl kendur í Vestmanna. Frá 1983-85 buði hann í Vestmanna, har hann var venjari hjá Vestmanna Hornorkestri og Vestmanna Sangkóri. Vitjanin í summar er komin í

tøttum samarbeiði millum Vestmanna Hornorkestrur og Fjordblæserne, bæði orkestrini fara at enda vitjanina hjá Fjordblæserne við felags konsert í Vestmanna hósðagin 2. juli.

Ólukka í Stakkinum

Í 1776 hendi ein vanlukka í Stakkinum. Menn vóru farnir at klippa seyðin á Stakkinum, tá ið steinar lostnaðu í berginum

Síðani til sýslumannin í Streymoy. Hjalagt til Joen Christiansen. Verður upplisid til tygara frágreiðingar og fæddir fyri rættin Heine Bertelsen og Gutte Heinesen. David Pouls, allir úr Tjórnuvík, sum vitjar um ólukuna við Andreas Hermansen síðsta summer, tá ið teir skuldu klippa seyðin á einum staði, kallað Stakkin. Síðani var lisið upp reglurnar fyri teimum trimunum, sum vóru til staðar.

Síðani varð Heine Bertelsen sum fyrsta vitni fæddur fram fyri rættin og vann við eiði og upprøttum fingrum eftir lógini, sum fylgir. Týsdagin fyri Ólavssøku var vitnið saman við hinum í-búgvunum í Tjórnuvík farin við báti til tað, tey kalla Stakkin fyri at seta nøkur lomb út. Sum vanligt varð tann fyrsti maðurin hjálptur upp við stong, fimt setur. Tá ið vitnið ætlaði sær at sita fast á ovasta setrinum, talaði hann við bróðir tann avdeyða, Maties Hermansen, sum hevði hildið stongini fyri vitnið, at nú kundi hann koma upp til hansasara, og vitnið vildi halda línini. Í sama bili hoyrði vitnið, at teir, sum vóru niðanfyrir, róptu, og samstundi sóu teir at nakrir steinar lostnaðu niðanfyrir. Vitnið kundi tí ikki siga víst, hvar steinarnir

Stakkurin liggur leysur frá landi, norðast á Streymoyinni. Í baksýni sæst Eiðiskollur, meðan Risin og Kellingin líka kunnu hómast. Aðrenn kassi varð gjørdur, soleiðis at tað bar til at stjóra fólk og fenað millum Stakkin og land, varð farið út við báti, og tað varð klatrað uppá Stakkin

komu frá. Beint aftaná sá vitnið steinarnar falla í havið. Tann farna persónin sá hann eisini fara av berginum og beint í havið. Vitnið sá hann koma einaferð upp aftur, so hann lá omaná sjónum, men tað var ógjørligt at bjarga honum. Síðani vitnið ikki visti meir at siga, varð tað leysgivið.

Síðani hitt vitnið, Gutte Heinesen ... og vitnið sá, at tað lostnaðu ella duttu út berginum nakrir steinar ... millum tann farna, sum var nakað undir og bróður hansara, sum var komin longri upp. Hann sá eisini, tá ið tann umtalaði steinurin datt niður. Andreas Hermansen, tann farni, boygdi seg

fyrir at umgangast steinin, men steinurin rakti hann aftan á hálsin, og av samantoytinum við steinin datt hann niður av berginum út á sjógv. So segði vitnið, at tað hjá teimum, sum eftir vóru, var ómøguligt at bjarga ella frelsa honum.

(Úr Tingbókini)

Kennir tú land títt?

Eg fari her at skriva eitt sindur um eina ferð, sum mær eydnaðist at uppliva eftir at vera blivin eldri. Eg fái meg næstan ikki at nevna tað – »støvets ár« – hóast vit mangan hoyra hetta tiltakið verða sagt um fólk, sum eru blivin 70 ára gomul.

Men hetta var tað, sum hendi meg á sumri 1990. Eg hevði fleiri ferðir borið upp á mál við Ditlev Róin, sum eg visti nýttu nógvar latur um summarið at fara gongutúrur í fjøllini – bæði her nærhendis og aðrar staðir kring oyggjar okkara. Sjálvandi havi eg gingið nóg í fjøllini nærhendis heimbygdini. Eitt nú sum seyðamaður bleiv nóg gingið. Her hugsi eg um allar tær latur, sum mær untist at vera í haganum saman við mínum góða vini, Alfred Klein. Vit vóru báðir røktingarmenn í Innandals, har okkara háborna Blábjörg trónar ímóti vestri, sum ein verja um Fuglafjórð. Jú, har vóru mangar vónir, men eisini møðsamar latur.

Men tað, ið eg hevði borið upp á mál við Ditlev, var, at eg mangan hevði ynskt mær at koma upp á Slætatarind. Men nú vóru vónirnar við at bresta. Aldurin var komin. Men so hendi tað, at eg fái boð frá honum um, at í morgin, sunnudagin eftir kirkjutíð, fara vit útferð á Slætatarind. Tað sær út til góð líkindi.

Jú, so var farið. Millum onnur vóru skótar við í ferðini. Eg hevði triggar abbasynir við mær. Vildi so fegin, at teir skuldu vera við og uppliva, hvussu vakurt tað er at koma upp á fjøllini. Tveir teirra vóru 16 ára gamlir, og tann triði var 22 ára gamal og var komin úr Danmørk við gentu síni at vitja. So her lá tað væl fyrri at fáa eina vakra uppliving.

Vit koyrdu nú við bilum norður á Eiðisskarð, har lærarin í Funningi, Andor Sivertsen, sum var biðin um at vera ferðaleiðari, stóð klárur at fylgja okkum upp á tindin.

Tað gekk væl niðan brekkuna. Vitingu á skák niðan, so tað fall ikki so tungt. Men tann, ið gongur í haguam, má stóðga á og njóta ta vøkru sjón at siggja land okkara í sínum vakrasta skráð ein summardag. Hetta eru latur, tú kemur at minnast alt lívið, og her rennur mær til hugs sangin hjá Mikkjali á Ryggi:

Kom upp á fjallatind,
lít yvir Føroyalandið,
so undurfjögur mynd,
her lyftist upp vár andi.
Her runga tusund mál
um rök og reyn og røð.
Gev ljóð mín glada sál,
um kapp við fuglin kvøð.

Jú, vit eiga eitt vakurt land, sum alt ov fá geva sær far um.

Ferðin hendan dagin gekk sera væl. Vit komu upp á tindin. Tað var klárt, og hvat var tað ikki vakurt at siggja tind við tind víða um og so sund og firðir. Men, sum so mangan hjá okkum, so komu vakrir mjørkaflókar og huldur tindin, so vit blivu ikki leingis sitandi. Tá ið vit høvdu etið ábit, fóru vit at fjakka okkum omanaftur.

Men tað er nakað meira, sum eigur at koma við á hesi ferð. Við á gongutúrinum niðan á hægsta fjall okkara hendan dagin var ein ung mamma við sínum 3-ára gamla soni, sum æt Magnus. Tað gekk spakuliga hjá teimum niðaneftir. Tí bað hon okkum um ikki at bíða eftir sær. Hon kom so langt, sum tað gekk. Men, tá ið vit vóru á veg niður aftur, var hon komin tætt niðan undir ovasta hamaran. Tá ið Andor fekk at vita um mammuna og sonin, sigur hann – (eg helt tað vera so vakurt): »Hetta man vera tann minsti, ið hevur verið her uppi. Hann skal koma niðaná«. Og so fór hann við Magnusi upp ovasta hamaran. Vakurt gjørt av Andori.

Jú, vit høvdu ein góðan dag og fóru fegin oman aftur brekkuna. Eg ivist ikki í, at vit vóru mong, ið takkaðu okkara Skapara fyri hendan dagin. Frá mær skal Hann eisini eiga mína stóru tøkk fyrri, at hann gav mær – 70-ára gomlum – kreftir at vera við. Tí skal tað eisini vera ein áheitan frá mær til øll yngri fólk: »Nýtið hendan møguleikan at ganga í okkara vøkru náttúru meðan tit kunnu og orka. Tað er leikidómur fyrri bæði sál og líkam.

Sleppið tykkum niðanfrá úr bensinosanum. Ein tøkk til tykkum, sum eru við at skipa fyri slíkum ferðum.

Eg vil enda hesar hugleiðingarnar við sanginum hjá Jacob Hansen (Havnar Jákupi):

Fagurt ert tú, fusturlandið,
tá um kvöld við gyltumbandi
fjallatindur fæddur er,
álvarsamt móti himni peikar,
vónbrod undir brúnumleikar,
nú hann kvøldsins krúnuber.

